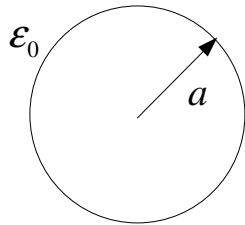

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1

18. мај 2015.

1.

Поени – Колоквијум 1: 8 поена – Испит: 12 поена

Метална кугла, полупречника $a = 1$ cm наелектрисана је наелектрисањем $Q = 100$ nC и налази се усамљена у ваздуху, као што је приказано на слици 1.

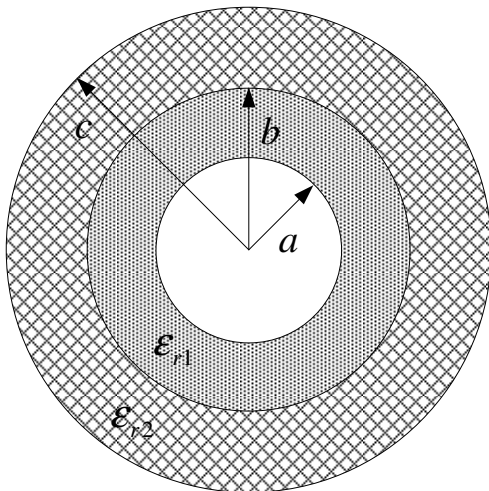
- У ком дијелу простора, мјерено од површине кугле, ће бити 63% енергије њеног електростатичког поља?
- Колика је укупна енергија поља?

Слика 1.

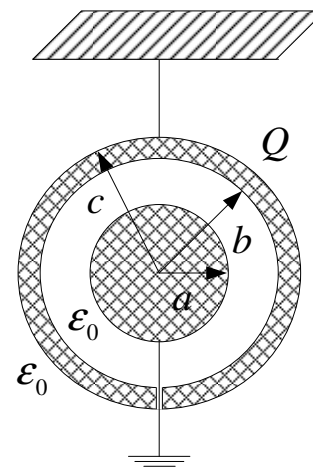
2.

Поени – Колоквијум 1: 8 поена

За коаксијални кабл са два диелектрика, чији је попречни пресјек приказан на слици 2., познато је: $a = 2$ mm, $b = 6$ mm и $c = 12$ mm, диелектрична константа другог диелектрика $\epsilon_{r2} = 4,5$, те критичне вриједности поља у првом и другом диелектрику $E_{kr1} = 300$ kV/cm и $E_{kr2} = 200$ kV/cm, респективно. Повећавањем напона између проводника кабла, установљено је да је при напону $(U_{ac})_{kr} = 135$ kV попустио први диелектрик (ϵ_{r1}). Одредити вриједност релативне диелектричне константе првог диелектрика.

Слика 2.

Слика 3.

Сферни кондензатор са ваздушним диелектриком виси о дугачком непроводном концу високо изнад земљине површине, слика 3. Полупречници електрода кондензатора су: $a = 1$ cm, $b = 2$ cm и $c = 2,5$ cm. Унутрашња електрода кондензатора је, кроз мали отвор на спољашњој електроди, уземљена. Наелектрисање спољашње електроде кондензатора је $Q = 3,6$ nC. Утицај проводника за уземљење и конца о коме виси кондензатор на поље се може занемарити. Одредити потенцијал спољашње електроде кондензатора према земљи.

4.

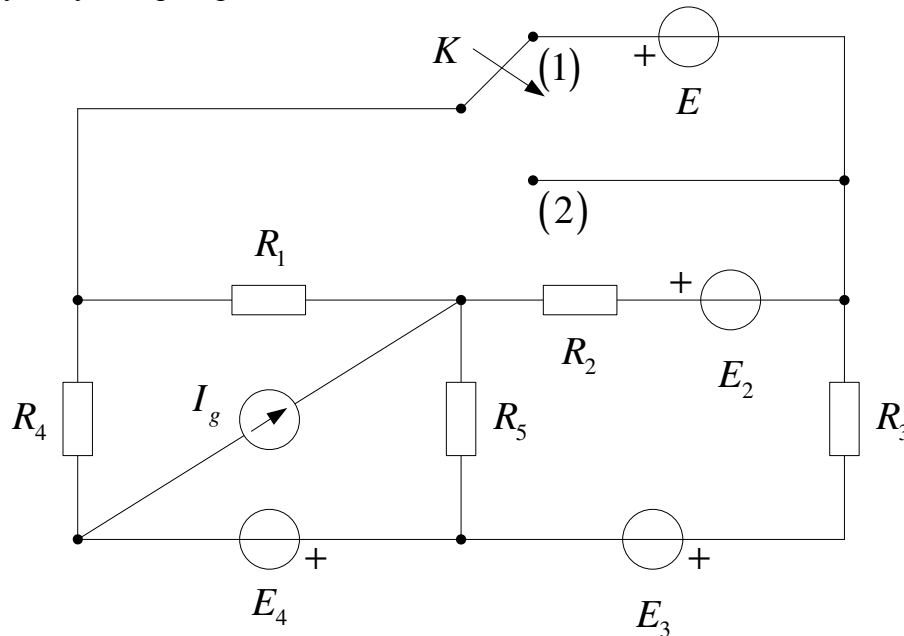
Поени – Колоквијум 2: 8 поена

Напонски генератор електромоторне силе E_g и унутрашње отпорности R_g и струјни генератор јачине струје I_s и унутрашње отпорности R_s , везани су: (а) серијски; (б) паралелно. Одредити еквивалентни Тевененов и Нортонов генератор, у оба случаја.

5.

Поени – Колоквијум 2: 8 поена – Испит: 12 поена

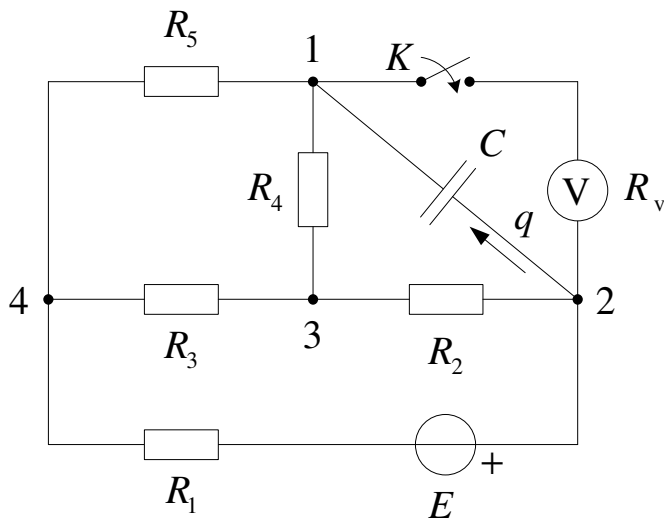
За коло сталне једносмјерне струје са слике 5. познато је: $E_2 = E_3 = E_4 = 18 \text{ V}$, $I_g = 20 \text{ mA}$, $R_1 = R_2 = R_4 = 200 \Omega$, $R_3 = 400 \Omega$ и $R_5 = 100 \Omega$. Након пребацивања прекидача K из положаја (1) у положај (2), прираштај струје у грани са отпорником R_5 износи $\Delta I_5 = 10 \text{ mA}$. Одредити електромоторну силу генератора E .

Слика 5.

6.

Поени – Колоквијум 2: 9 поена – Испит: 13 поена

Слика 6.

Отпорници отпорности $R_1 = 600 \Omega$, $R_2 = 150 \Omega$, $R_3 = 500 \Omega$, $R_4 = 100 \Omega$, $R_5 = 400 \Omega$, кондензатор капацитивности $C = 8 \mu\text{F}$, генератор непознате електромоторне силе E и волтметар непознате унутрашње отпорности R_v везани су у коло сталне једносмјерне струје, као на слици 6. Од затварања прекидача K до успостављања новог стационарног стања у колу, кроз грану са кондензатором, протекне количина електрицитета $q = 1,6 \mu\text{C}$, према назначеном референтном смјеру. По успостављању стационарног стања, волтметар у колу показује напон $U_{12} = 5,8 \text{ V}$. Одредити: (а) унутрашњу отпорност волтметра R_v и (б) електромоторну силу E .

Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита.

Испитне задатке предати са испитном свеском.